

Poznaj piękno mazowieckiej wsi z „WIEŚCIami z Mazowsza”

Przez cztery lata na antenie regionalnej telewizji, a w tym roku w internecie pokazujemy, jak zmieniła się mazowiecka wieś. Projekt „WIEŚCI z Mazowsza” ma przybliżyć mieszkańcom naszego regionu sprawy ważne dla terenów wiejskich i małych miejscowości. Z kamerą docieramy wszędzie tam, gdzie dzieje się coś ciekawego, a pełni pasji ludzie realizują swoje marzenia. Pokazujemy jakie projekty i inwestycje udało się zrealizować dzięki środkom unijnym. Rozmawiamy z mieszkańcami, samorządowcami i wszystkimi ludźmi, którym mazowiecka wieś jest bliska. Projekt „WIEŚCI z Mazowsza” realizowany jest przez Agencję Rozwoju Mazowsza na zlecenie Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Z kamerą przez Mazowsze, czyli gdzie byliśmy ostatnio

wzdłuż bardzo ruchliwej drogi, z której korzystają mieszkańcy gminy.

Przejsza, Powidłany Zakątek

Nie brakuje na Mazowszu osób, dzięki którym odżywają stare, zapomniane już zwyczaje i tradycje na-

Kadzidło, Zagroda Kurpiowska

W Zagrodzie Kurpiowskiej spotkaliśmy się z panią **Marią Chrostek**, znakomitą wycinankarką, która w tym roku otrzymała nagrodę im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”. Pani Maria to niesamowita, utalentowana i skromna osoba, a Jej wycinankarska pasja udzieliła się nawet ekipie „WIEŚCI z Mazowsza”. Wycinanki pani Marii: „gwiazdy”, „leluje” i ptaki to precyzyjne kompozycje, mistrzynie wykonania kadzidlańskie ażury, które cechuje niezwykła dbałość o detal i staranność wykonania.

Grzybów, Ekologiczny Uniwersytet Ludowy

Mazowieckie ścieżki przywiodły nas do powiatu plockiego, gdzie znajduje się Ekologiczny Uniwersytet Ludowy prowadzony przez polsko — szwajcarskie małżeństwo. Jego właścicielka — pani **Ewa Smuk-Stratenwerth** przybliżyła nam ideę zajęć na takim uniwersytecie. Rolnicy uczą się tutaj uprawy roślin i hodowli zwierząt zgodnie z naturą, w sposób ekologiczny. Właściciele prowadzą warsztaty przyrodnicze i plastyczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto na te-

Ekologiczny Uniwersytet Ludowy zaprasza wszystkich spragnionych wiedzy

renie gospodarstwa produkowane są ekologiczne i smaczne sery, a w małej piekarni pieczony jest zdrowy, tradycyjny chleb.

Ostrołęka, Muzeum Kultury Kurpiowskiej

Podróże po Mazowszu to okazja do zetknięcia się z bogactwem sztuki ludowej naszego regionu. Dlatego

z kamerą „WIEŚCI z Mazowsza” odwiedziliśmy Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce. Zgromadzone w nim eksponaty, poświęcone głównie tradycji wiejskiej, pozwalają kolejnym pokoleniom ocalić od zapomnienia sztukę minionych lat. Wystawy stałe i okresowe przybliżają mieszkańcom Mazowsza zwyczaje, muzykę, obrzędy ludowe i kulturę kurpiowską, jedną z najbardziej malowniczych i bogatych kultur nie tylko w naszym regionie, ale i w całym kraju. O najnowszej wystawie „Między wątkiem historii a osnową życia” dotyczącej mieszkańców Ostrołęki i Kurpi okresu międzywojennego, opowiedziały nam panie **Maria Samsel** — dyrektor muzeum i **Barbara Kalinowska** — kurator wystawy.

Maria Chrostek potrafi wyczarować dawny kurpiowski świat

Borzychy, powiat węgrowski

Bez względu na czas, warunki i pogodę, mazowieckie kobiety potrafią inspirować i зараżać swoją pasją środowiska, w których żyją. To one, poprzez działalność społeczną, kulturalną i edukacyjną, integrują lokalne społeczności. Dzięki nim powstają wspaniałe inicjatywy, nowe place zabaw, kapliczki, miejsca pamięci historycznej. Jedną z takich przedsięwzięć kobiet, odwiedziliśmy w jej rodzinnej miejscowości Borzychy, w powiecie węgrowskim. Pani **Barbara Góral** zajęła drugie miejsce w organizowanym przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich konkursie na najaktywniejszą liderkę obszarów wiejskich w roku 2013. Dzięki pani Barbarze powstał między innymi plac zabaw dla dzieci oraz chodnik

szezo regionu. W swojej podróży dotarliśmy do pana **Andrzeja Ciołkowskiego**, właściciela gospodarstwa agroturystycznego Powidłany Zakątek. Pan Andrzej interesuje się historią osadnictwa olenderskiego w okolicach Płocka, którego początki sięgają połowy XVI wieku. Osadnicy z dawnych Niderlandów osiedlali się wzdłuż Wisły w miejscach mniej zaludnionych i zajmowali się głównie rolnictwem, a zwłaszcza sadownictwem. Ich specjalnością były buraczane powidła. Właśnie te powidła odtwarza według starych receptur właściciel Powidłanego Zakątka. Warsztaty z przygotowania powideł cieszą się dużą popularnością i pozwalają ocalić przed zapomnieniem stare zwyczaje kulinarne.

Smak powideł olenderskich na długo pozostaje w pamięci

Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce łączy tradycję z nowoczesnością

Wszystkie odcinki „WIEŚCI z Mazowsza” można obejrzeć na specjalnie dedykowanym kanale YouTube o tym samym tytule. Zachęcamy także do odwiedzenia naszego profilu na Facebooku, na którym oprócz bieżących odcinków audycji, zamieszczamy informacje o najważniejszych wydarzeniach w regionie oraz organizujemy konkursy z nagrodami. Połub nas!

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Agencję Rozwoju Mazowsza S.A.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich zorganizowany został już po raz dziesiąty, a zgromadził w tym roku przez dwa dni (26-27 października) 258 wójtów, burmistrzów, starostów i przedstawicieli lokalnych grup działania.

Kongres jest jedyną w roku tak dużą okazją do spotkania samorządowców z całego Mazowsza, wysłuchania aktualnych informacji m.in. o PROW 2014-2020, wza-

X Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich już za nami!

Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami oraz Pozwoleń Zintegrowanych i Wodnoprawnych Urzędu Marszałkowskiego Marcin Podgórski. Marszałek Adam Struzik dokonał ostatecznego podsumowania okresu programowania 2007-2013 akcentując wymierne efekty inwestycji zrealizowanych w tym okresie z RPO i PROW. Zaprezentował również aktualności naborów 2014-2020. Uroczystość zakończono i wręczono nagrody w konkursie na najaktywniejszą liderkę wiejską Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Całe szczęście, że laureatki przyjechały z osobami towarzyszącymi,

Jak co roku Kongres zgromadził wszystkich tych, dla których dobro mazowieckiej wsi to sprawa priorytetowa

cjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Kierownik Biura Regionalnego KSOW Piotr Marzec. Na koniec Kongresu trzech partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (Miasto i Gmina Nasielsk; Stowarzyszenie „Nasza Wkra” oraz Mazowieckie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej) za-

prezentowało swoje tegoroczne projekty.

X Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich przeszedł tym samym do historii, a jego uczestnicy pozytywnie ocenili jego organizację i zawartość merytoryczną w ankietach wypełnianych pod jego koniec.

Gospodarzem Kongresu był tradycyjnie Samorząd Województwa Mazowieckiego

jemnej wymiany doświadczeń oraz poznania dobrych praktyk. Warszawskie spotkanie otworzyli Wicemarszałek Janina Ewa Orzełowska oraz Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Radosław Rybicki dokonując ogólnego wprowadzenia w tematykę spotkania. Bardzo interesujący wykład nt. przeszłości i przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej wygłosił dr hab. Ludwik Wicki — Prodziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Ważną i budzącą sporo emocji tematykę gospodarki odpadami i ochrony powietrza poruszył

czym uniknęły kłopotu z dźwiganie pokazanych upominków. Pierwszy raz w trakcie Kongresu zorganizowano wyjazd studyjny — goście odwiedzili Sad na Zapieckach, Park Kultury Ludowej — Skansen w Kuligowie oraz instalację solarne Eko Power w Nieporęcie. Drugi dzień Kongresu w całości poświęcono PROW 2014-2020 wykłady rozpoczynając od referatu nt. stanu wdrażania, naborów i perspektyw ogłoszonego przez Kierownika Wydziału Wdrażania Krzysztofa Cienkowskiego. O podejściu LEADER mówił Kierownik Wydziału LEADER Piotr Łukasik a o nowych zasadach funk-

Wspólne spotkania w plenerze były jedną z atrakcji Kongresu

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Materiał opracowany przez Agencję Rozwoju Mazowsza S.A.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

X Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich

Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego

33% całego Regionalnego Programu Operacyjnego WM 2007-2013 zostało skierowane na tereny wiejskie co daje sumę ponad 2,5 mld złotych. Dodatkowo w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w działaniach samorządu województwa zakontraktowano cały dostępny limit dla województwa co dało około 1,3 mld złotych.

Środki RPO WM 2007-2013 wykorzystane zostały głównie w działaniach:

- 3.1 — Infrastruktura drogowa — 70 % projektów realizowanych na obszarach wiejskich.
- 4.1 — Gospodarka wodno-ściekowa — 93 % projektów realizowanych na obszarach wiejskich.
- 4.2 — Ochrona powierzchni ziemi — 60 % projektów realizowanych na obszarach wiejskich.
- 7.2 — Infrastruktura służąca edukacji — 73 % projektów realizowanych na obszarach wiejskich.

- 7.3 — Infrastruktura służąca pomocy społecznej — 53 % projektów realizowanych na obszarach wiejskich.

Najważniejsze efekty zrealizowanych projektów PROW 2007-2013 to:

- Wybudowane sieci wodociągowe — 1357 km
- Wybudowane sieci kanalizacyjne — 1463 km
- Wykonane kanalizacje zagrodowe — 14 319 szt.
- Wybudowane oczyszczalnie ścieków — 59 szt.
- Zagospodarowanie odpadów — ok. 4,6 tys. ton
- Wybudowane lub zmodernizowane nowoczesne targowiska — 23
- Wybudowane, przebudowane i wyposażone świetlice wiejskie — 1139
- Zagospodarowanie centrów wsi i przestrzeni publicznej — 529
- Wybudowanie, remont obiektów sportowych, placów zabaw — 475
- Urządzenie terenów zielonych, parków i miejsc wypoczynku — 162

Wystąpienie Marszałka Adama Struzika

- Wybudowanie, przebudowanie obiektów małej architektury i infrastruktury turystycznej — 619

- Zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych — 19
- Rewitalizacja budynków zabytkowych oraz muzeów — 87
- Odnowienie elewacji zewnętrznych w budynkach architektury sakralnej — 65
- Organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych — 617
- Organizacja szkoleń i przedsięwzięć edukacyjnych — 214
- Promocja i organizacja lokalnej twórczości kulturalnej, lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego — 335
- Projekty dot. kultywowania miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów — 115
- Utworzenie lub zmodernizowanie baz informacji turystycznej oraz stron WWW — 153

łania stricte na rzecz obszarów wiejskich, natomiast w ramach poszczególnych działań, przewidziano preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na obszarach wiejskich lub których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich. Środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014-2020 wyniosą w Polsce 13 mld 600 mln euro, w tym ponad 8,5 mld z budżetu UE (EFRROW) i blisko 5 mld euro wkładu krajowego. Samorząd Województwa Mazowieckiego wykonuje zadania Instytucji Wdrażającej w następujących działaniach: Inwestycje w środki trwałe (Scalanie gruntów); Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (Budowa lub modernizacja dróg lokalnych; Gospodarka wodno-ściekowa; Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej; Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów; Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego) oraz Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.

X Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich to coroczna okazja do spotkań i wymiany doświadczeń

Mazowsze.
serce Polski

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Agencję Rozwoju Mazowsza S.A.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

**Krzysztof Cienkowski –
Kierownik Wydziału
Wdrażania Programów
Unijnych dla Rolnictwa
Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju
Obszarów Wiejskich
Urzędu
Marszałkowskiego**

Nabór wniosków o przyznanie pomocy na realizację inwestycji w ramach poddziałania „Scalanie

X Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich

gruntów” trwał od 31.03.2016 do 25.05.2016. Złożono 7 wniosków o przyznanie pomocy, a pozytywną weryfikację przeszło 5 wniosków. Umowy są zawierane w kolejności wynikającej z zatwierdzonej listy operacji w ramach środków dostępnych dla Województwa Mazowieckiego. Dotychczas zawarto 4 umowy na łączną kwotę dofinansowania 14 706 004,00 zł.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” trwał od 16 listopada 2015 r. do 12 stycznia 2016 r.

Trwa obecnie nabór w poddziałaniu „Gospodarka wodno-ściekowa”.

		kwota pomocy zł
wnioski złożone liczba	792	
łączna liczba beneficjentów	282	561 858 937,00
w tym:		
gminy	248	469 002 976,00
powiaty	34	92 855 961,00
podpisano umowy liczba wniosków	243	
łączna liczba beneficjentów	122	172 630 618,00
w tym:		
gminy	104	135 450 227,00
powiaty	18	37 180 391,00

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE – LIMIT ŚRODKÓW
(w ramach środków dostępnych w ramach działania podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich)

• Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	6 830 640 euro
• Gospodarka wodno-ściekowa	16 801 692 euro
• Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	39 203 947 euro
• Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	3 111 424 euro
• Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	1 866 854 euro
• Kształtowanie przestrzeni publicznej	1 244 570 euro
RAZEM	69 059 127 EURO

Krzysztof Cienkowski zaprezentował główne założenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

**Piotr Marzec –
Kierownik Biura
Regionalnego KSOW
Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju
Obszarów Wiejskich
Urzędu
Marszałkowskiego**

Pod koniec ubiegłego roku (listopad/grudzień) przeprowadziliśmy nabór na listę rankingową propozycji składanych do Planu Ope-

racyjnego na lata 2016-2017 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014-2020 na rok bieżący. Nabór ten trwał 14 dni (decyzja Jednostki Centralnej), przy czym ogłoszony został przez nas kilka dni wcześniej. By partnerzy mogli się do niego przygotować.

Projekty do planów operacyjnych są zgłaszane przez partnerów KSOW, w drodze naborów zamkniętych, ogłaszanych przez jednostkę centralną, jednostki regionalne oraz CDR oraz WODR do stworzenia dwuletniego planu operacyjnego. Operacje są zgłaszane do realizacji na formularzu zgło-

szeniowym dla operacji do planu operacyjnego, który wskazuje zakres niezbędnych informacji dla realizacji operacji. Czekamy podobnie jak Państwo na zasady i terminy nowego naboru na 2017 rok, szczegóły ocen w konkursie naborowym, wytyczne Jednostki Centralnej i inne ważne informacje.

Prawdopodobne daty wynikające z oświadczeń Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na spotkaniach KSOW to przełom 2016 i 2017 roku. Zachęcamy do bieżącej lektury www.mazowieckie.ksow.pl

Wystąpienie Piotra Marca podsumowywało tegoroczną działalność Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Agencję Rozwoju Mazowsza S.A.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020